

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2009

V. volební období

743

Návrh

poslanců Jiřího Paroubka, Bohuslava Sobotky, Zdeňka Škromacha, Milana Urbana a dalších

na vydání

**zákona
o podpoře hospodářského růstu a sociální stability**

ZÁKON
ze dne2009

o podpoře hospodářského růstu a sociální stability

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Změna zákona o daních z příjmů

Čl. I

Zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona č. 35/1993 Sb., zákona č. 96/1993 Sb., zákona č. 157/1993 Sb., zákona č. 196/1993 Sb., zákona č. 323/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 85/1994 Sb., zákona č. 114/1994 Sb., zákona č. 259/1994 Sb., zákona č. 32/1995 Sb., zákona č. 87/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 248/1995 Sb., zákona č. 316/1996 Sb., zákona č. 18/1997 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 210/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 111/1998 Sb., zákona č. 149/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 333/1998 Sb., zákona č. 63/1999 Sb., zákona č. 129/1999 Sb., zákona č. 144/1999 Sb., zákona č. 170/1999 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 72/2000 Sb., zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 340/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 117/2001 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 453/2001 Sb., zákona č. 483/2001 Sb., zákona č. 50/2002 Sb., zákona č. 128/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 210/2002 Sb., zákona č. 260/2002 Sb., zákona č. 308/2002 Sb., zákona č. 575/2002 Sb., zákona č. 162/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 47/2004 Sb., zákona č. 49/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 360/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 669/2004 Sb., zákona č. 676/2004 Sb., zákona č. 179/2005 Sb., zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 441/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 223/2006 Sb., zákona č. 245/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 67/2007 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 482/2008 Sb. a zákona č. 2/2009 Sb., se mění takto:

1. § 16 včetně nadpisu zní:

„§ 16
Sazba daně

Daň ze základu daně sníženého o nezdanitelnou část základu daně (§ 15) a o odčitatelné položky od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí:

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	1 200 000	15 %	
1 200 000	a více	180 000 Kč + 30 %	1 200 000 Kč.“.

2. V § 21 odst. 1 se číslo „19“ nahrazuje číslem „21“.

3. V § 38h odstavec 2 zní:

„(2) Záloha ze základu pro výpočet zálohy, zaokrouhleného do 100 Kč na celé koruny nahoru a nad 100 Kč na celé stokoruny nahoru, za kalendářní měsíc činí:

Základ pro výpočet zálohy		Záloha	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	1 200 000	15 %	
1 200 000	a více	180 000 Kč + 30 %	1 200 000 Kč.“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Pro daňové povinnosti za léta 1993 až 2009 a zdaňovací období, které započalo v roce 2009, platí dosavadní právní předpisy, nestanoví-li tento zákon dále jinak. Ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použijí poprvé pro zdaňovací období, které započalo v roce 2010.

2. Ve zdaňovacích obdobích 2010 a 2011 se poplatníkům uvedeným v § 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), snižuje daň vypočtená podle § 16, případně snižená podle § 35, 35a nebo 35b zákona o daních z příjmů o částku 28 440 Kč na poplatníka; ustanovení § 35ba odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů, ve znění platném v letech 2010 a 2011 se pro tato zdaňovací období nepoužije.

3. Ve zdaňovacích obdobích 2009 a 2010 se pro účely odpisů hmotného majetku podle § 26 odst. 1 písm. a), § 26 odst. 3 písm. c), § 27 písm. a) zákona o daních z příjmů, pořízeného v těchto zdaňovacích obdobích, považuje za vstupní cenu hmotného majetku částka 80 000 Kč.

4. Ve zdaňovacích obdobích 2009 a 2010 je pro účely odpisů hmotného majetku podle § 30 odst. 1 zákona o daních z příjmů, pořízeného v těchto zdaňovacích obdobích, doba odpisování v 1. odpisové skupině 1 rok a v 2. odpisové skupině 2 roky. Hmotný majetek podle 2. odpisové skupiny může být v každém ze zdaňovacích období podle věty první odepsán při rovnoměrném odepisování maximální roční odpisovou sazbou ve výši 50 %.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů

Čl. III

V zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění zákona č. 2/2009 Sb., se v čl. I bod č. 66 zrušuje a v čl. LXXXI bodě 1 písm. e) se slova „bodů 4 a 66, která nabývají“ nahrazují slovy „bodů 4, který nabývá“.

ČÁST TŘETÍ

Dočasná změna snížené sazby daně z přidané hodnoty

Čl. IV

U zdanitelného plnění nebo přijaté úplaty podléhajících podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z přidané hodnoty“), zdanění sníženou sazbou daně z přidané hodnoty, se od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2011 uplatňuje snížená sazba daně ve výši 6 %; ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) zákona o dani z přidané hodnoty, ve znění platném v letech 2010 a 2011, se nepoužije.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o zaměstnanosti

Čl. V

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 202/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 382/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 428/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 159/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 57/2008 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb. a zákona č. 479/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 33 odst. 1 písm. b) se číslo „20“ nahrazuje číslem „25“.
2. V § 33 odst. 1 písm. g) se tečka na konci nahrazuje čárkou a doplňuje se nové písm. h), které zní:
„h) fyzické osoby, které byly postiženy hromadným propouštěním či restrukturalizací zaměstnavatele v důsledku ztížených hospodářských podmínek.“.
3. V § 37a odst. 2 písm. a) se číslo „30“ nahrazuje číslem „60“.
4. V § 37a odst. 2 písm. b) se tečka na konci nahrazuje čárkou a doplňuje se písm. c), které zní:
„c) které bylo úřadem práce označeno jako vhodné pro rekvalifikaci.“.
5. V § 37a odst. 2 se v poslední větě za slovo „zaměstnavatel“ vkládá slovo „předem“.
6. V § 37a odst. 5 se za slova „na trhu práce“ vkládají slova „ , popřípadě podle stanoviska místně příslušného úřadu práce ohrozilo situaci na místním trhu práce“.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Podpůrčí doba u uchazeče o zaměstnání do 50 let věku činí v době od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 šest měsíců. Ustanovení § 43 odst. 1 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), se v době podle věty první nepoužije. Uchazečům, kterým podpůrčí doba ke dni 1. července 2009 dosud neskončila, se délka podpůrčí doby přepočítá podle věty první.

2. Podpůrčí doba u uchazeče o zaměstnání do 55 let věku činí v době od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 devět měsíců. Ustanovení § 43 odst. 1 písm. b) zákona o zaměstnanosti se v době podle věty první nepoužije. Uchazečům, kterým podpůrčí doba ke dni 1. července 2009 dosud neskončila, se délka podpůrčí doby přepočítá podle věty první.

3. Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti v době od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 činí prvních šest měsíců podpůrčí doby 80 % a po zbývající podpůrčí dobu 50 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Ustanovení § 50 odst. 3 zákona o zaměstnanosti se v době podle věty první nepoužije.

4. Pro uchazeče o zaměstnání, který získal v rozhodném období (§ 41 zákona o zaměstnanosti) zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění podle zvláštního právního předpisu v délce alespoň 24 měsíců a začne se během prvních šesti měsíců podpůrčí doby (§ 43 zákona o zaměstnanosti) účastnit rekvalifikace zabezpečované úřadem práce (§ 109 zákona o zaměstnanosti), činí procentní sazba podpory při rekvalifikaci v době od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 prvních šest měsíců rekvalifikace 90 %, další tři měsíce rekvalifikace 65 % a po zbývající dobu rekvalifikace 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Ustanovení § 50 odst. 3 zákona o zaměstnanosti se v době podle věty první pro tyto uchazeče nepoužije.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů

Čl. VII

Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 73/2006 Sb. a zákona č. 296/2007 Sb., se mění takto:

1. V § 3 písm. a) se slova „6 měsíců předcházejících měsíci, ve kterém byl podán insolvenční návrh“ nahrazují slovy „od šestého měsíce předcházejícího měsíci, v němž byl podán insolvenční návrh, do druhého měsíce po měsíci, v němž byl tento návrh podán“.

2. V § 5 odst. 1 se ve větě první slova „3 měsíce“ nahrazují slovy „5 měsíců“ a věta druhá se vypouští.

ČÁST ŠESTÁ

Změna insolvenčního zákona

Čl. VIII

V zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění zákona č. 108/2007 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 458/2008 Sb. a zákona č. 7/2009 Sb., se za § 365 se vkládá § 365a, který zní:

„§ 365a

Ustanovení tohoto zákona nemají vliv na právo použít peněžní prostředky z účtu dlužníka, který je zaměstnavatelem, ke splnění jeho závazků vyplývajících ze splatných mzdových nároků zaměstnanců tohoto dlužníka.“.

ČÁST SEDMÁ
Změna zákona o bankách

Čl. IX

V § 41e odst. 2 a § 41m odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 156/1994 Sb., zákona č. 83/1995 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 16/1998 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 319/2001 Sb., zákona č. 126/2002 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 439/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 443/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 37/2007 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb. a zákona č. 433/2008 Sb., se číslo „50 000“ nahrazuje číslem „100 000“.

ČÁST OSMÁ
Změna zákoníku práce

Čl. X

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 362/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 116/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 294/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb. a zákona č. 382/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 192 odst. 1 se část věty druhé za středníkem včetně středníku zrušuje.
2. V § 192 odst. 2 větě první se za slova „první 3 dny“ vkládají slova „dočasné pracovní neschopnosti nebo“.
3. V § 192 odst. 3 se slova „i za první 3 dny dočasné pracovní neschopnosti (odstavec 1 část věty druhé za středníkem) nebo“ zrušují.
4. V § 370 odst. 1 se věta druhá včetně poznámky pod čarou č. 105 zrušuje.

ČÁST DEVÁTÁ
Změna zákona o vojácích z povolání

Čl. XI

V § 68 odst. 3 písm. a) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 261/2007 Sb., se slova „náhrada ve výši platu neposkytuje“ nahrazují slovy „poskytuje náhrada ve výši 25 % platu“.

ČÁST DESÁTÁ
Změna zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

Čl. XII

V § 124 odst. 5 zákona č. 361/2003 Sb., ve znění zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, se slova „při neschopnosti ke službě neposkytuje a při nařízené karanténě se“ zrušují.

ČÁST JEDENÁCTÁ
Změna zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu

Čl. XIII

V § 34 odst. 4 zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., věta první a druhá zní: „Představiteli, jehož výkon funkce se řídí zvláštním právním předpisem a zákoníkem práce, a soudci, kteří byli uznáni dočasně práce neschopnými nebo jim byla nařízena karanténa, přísluší v době prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti (karantény) plat ve snížené výši, a to ve výši 60 %, s výjimkou prvních 3 pracovních dnů, za které se plat poskytuje ve snížené výši 25 %. Ostatním představitelům a poslancům Evropského parlamentu přísluší v období od čtvrtého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti (karantény) do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti (karantény) plat za každý kalendářní den ve snížené výši, a to ve výši 60 % jedné třicetiny platu; v období prvních 3 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény přísluší za každý kalendářní den ve snížené výši, a to ve výši 25 % jedné třicetiny platu.“

ČÁST DVANÁCTÁ
Změna zákona o obcích

Čl. XIV

V § 73 odst. 4 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 313/2002 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., věta první zní: „Uvolněnému členu zastupitelstva obce za první 3 kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 25 % jedné třicetiny měsíční odměny a od čtvrtého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény mu náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 60 % jedné třicetiny měsíční odměny.“.

ČÁST TŘINÁCTÁ **Změna zákona o krajích**

Čl. XV

V § 48 odst. 3 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 231/2002 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., věta první zní: „Uvolněnému členu zastupitelstva za první 3 kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 25 % jedné třicetiny měsíční odměny a od čtvrtého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény mu náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 60 % jedné třicetiny měsíční odměny.“.

ČÁST ČTRNÁCTÁ **Změna zákona o hlavním městě Praze**

Čl. XVI

V § 53 odst. 4 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění zákona č. 145/2001 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., věta první zní: „Uvolněnému členu zastupitelstva hlavního města Prahy za první 3 kalendářní dny dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 25 % jedné třicetiny měsíční odměny a od čtvrtého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény do čtrnáctého kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény mu náleží měsíční odměna za každý kalendářní den ve výši 60 % jedné třicetiny měsíční odměny.“.

ČÁST PATNÁCTÁ **Změna služebního zákona**

Čl. XVII

V § 111 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 305/2008 Sb., se slovo „nepřísluší“ vypouští.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ
Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení
a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Čl. XVIII

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 305/2008 Sb. a zákona č. 306/2008 Sb. a zákona č. 2/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 1 písm. a) bodu 1 se číslo „24,1“ nahrazuje číslem „23,6“ a číslo „1,4“ se nahrazuje číslem „0,9“.
2. V § 7 odst. 1 písm. a) bodu 2 se číslo „26“ nahrazuje číslem „25,5“ a číslo „3,3“ se nahrazuje číslem „2,8“.

ČÁST SEDMNÁCTÁ
Změna zákona o důchodovém pojištění

Čl. XIX

V části páté zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 178/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb. a zákona č. 479/2008 Sb., se za hlavu čtvrtou doplňuje hlava pátá, která zní:

„HLAVA PÁTÁ
JEDNORÁZOVÝ PŘÍSPĚVEK

§ 104a

Stát poskytne poživatelům starobních a invalidních důchodů jako jednorázovou výpomoc v souvislosti se zvýšením jejich životních nákladů v roce 2009 jednorázový příspěvek (dále jen „příspěvek“).

§ 104b

Nárok na příspěvek má fyzická osoba, která má nárok na výplatu důchodu (části důchodu) z českého důchodového pojištění (dále jen „důchod“) alespoň za část listopadu 2009. Má-li poživatel důchodu v tomto měsíci nárok na výplatu více důchodů, náleží příspěvek důchodci jen jednou.

§ 104c

Výše příspěvku činí

- a) 2 400 Kč pro poživatele starobního důchodu a poživatele plného invalidního důchodu a
- b) 1 200 Kč pro poživatele částečného invalidního důchodu.

§ 104d

Příspěvek se vyplatí bez žádosti v termínu splátky důchodu vyplacené v listopadu 2009, popřípadě v nejbližším následujícím termínu výplaty důchodu, pokud důchod nebude v listopadu 2009 vyplacen. Zanikl-li nárok na výplatu důchodu v listopadu 2009 přede dnem, v němž se důchod vyplácel, vyplatí se příspěvek důchodci na základě písemné žádosti do 60 dnů ode dne doručení žádosti.

§ 104e

Příspěvek vyplatí orgán sociálního zabezpečení, který je příslušný k výplatě důchodu v listopadu 2009.

§ 104f

Příspěvek se vyplatí stejným způsobem, jakým se vyplatí důchod v listopadu 2009, popřípadě důchod vyplacený v nejbližším následujícím termínu. V případě uvedeném v § 104d větě druhé se příspěvek důchodci vyplatí v hotovosti.

§ 104g

O nároku na příspěvek vydá orgán uvedený v § 104e písemné rozhodnutí, jen požádá-li o to písemně poživatel důchodu do 60 dnů ode dne, kdy byl vyplacen důchod za listopad

2009. V řízení o tomto rozhodnutí, včetně podání opravných prostředků ve správním řízení, se postupuje obdobně jako v řízení ve věcech důchodového pojištění.

§ 104h

Nárok na výplatu příspěvku zaniká dnem 31. prosince 2010.

§ 104i

Pokud se pro účely jiných právních předpisů zjišťuje výše příjmu, k příspěvku se nepřihlíží.

§ 104j

Příspěvek nelze postihnout výkonem rozhodnutí.

§ 104k

Náklady na výplatu příspěvku se hradí ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech podle zvláštního právního předpisu.“

ČÁST OSMNÁCTÁ
Změna zákona o zrušení Fondu národního majetku

Čl. XX

V § 5 odst. 3 zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku), ve znění zákona č. 171/2006 Sb., zákona č. 228/2006 Sb., zákona č. 443/2006 Sb., zákona č. 26/2008 Sb. a zákona č. 31/2008 Sb., se v písm. j) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písm. k), které včetně poznámky pod čarou č. 5 zní:

„k) k výplatě jednorázového příspěvku poživatelům starobních a invalidních důchodů v roce 2009⁵⁾).

5) § 104a a násl. zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. .../2009 Sb.“.

ČÁST DEVATENÁCTÁ
Změna zákona o státní sociální podpoře

Čl. XXI

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 137/1996 Sb., zákona č. 132/1997 Sb., zákona č. 242/1997 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 158/1998 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 125/2003 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 438/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č.

53/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 315/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 124/2005 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 204/2005 Sb., zákona č. 218/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 552/2005 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona 134/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb. a zákona č. 414/2008 Sb., se mění takto:

1. V § 17 se číslovka „2,40“ nahrazuje číslovkou „3,00“.
2. V § 18 písm. a) se číslovka „500“ nahrazuje číslovkou „600“.
3. V § 18 písm. b) se číslovka „610“ nahrazuje číslovkou „710“.
4. V § 18 písm. c) se číslovka „700“ nahrazuje číslovkou „800“.

Čl. XXII

Přechodná ustanovení

1. Přídavek na dítě náležející ve výši podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se vyplatí naposledy za červen 2009.

2. Každému, kdo má nárok na příspěvek na bydlení podle § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, se v době od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 vyplácí příspěvek na bydlení za kalendářní měsíce ve výši vypočtené podle § 27 uvedeného zákona, zvýšené o 300 Kč.

ČÁST DVACÁTÁ

Změna zákona o jednostranném zvyšování nájemného z bytu

Čl. XXIII

Zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu a o změně zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V § 2 písm. c) se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2012“.
2. V § 3 odst. 1 se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2012“.
3. V § 3 odst. 3 se doplňuje věta druhá, která zní: „Při jednostranném zvýšení nájemného v letech 2010, 2011 a 2012 dále nesmí být překročena maximální hodnota měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu pro příslušný rok podle odst. 4.“
4. V § 3 odst. 4 se doplňují věta druhá až čtvrtá, které zní: „Maximální hodnota měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu pro rok 2010 se stanoví jako součin maximální hodnoty měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu v roce 2009 pro

daný byt, stanovené podle věty první, a koeficientu 1,1; součin se zaokrouhlí na celé koruny dolů. Maximální hodnota měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu pro rok 2011 se stanoví jako součin maximální hodnoty měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu v roce 2009 pro daný byt, stanovené podle věty první, a koeficientu 1,188; součin se zaokrouhlí na celé koruny dolů. Maximální hodnota měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu pro rok 2012 se stanoví jako součin maximální hodnoty měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu v roce 2009 pro daný byt, stanovené podle věty první, a koeficientu 1,28304; součin se zaokrouhlí na celé koruny dolů.“.

5. V § 8 odst. 2 se číslo „2010“ nahrazuje číslem „2012“.

ČÁST DVACÁTÁ PRVNÍ Změna zákona o odpadech a o změně některých dalších zákonů

Čl. XXIV

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 275/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 188/2004 Sb., zákona č. 317/2004 Sb., zákona č. 7/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 314/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 34/2008 Sb., zákona č. 383/2008 Sb. a zákona č. 9/2009 Sb., se mění takto:

1. V § 36 se v písm. g) tečka nahrazuje čárkou a vkládá se nové písmeno h), které zní:
„h) elektromobilem – motorové vozidlo, které je výhradně poháněno motorem na elektřinu nebo motorové vozidlo s hybridním pohonem umožňujícím zvolit provozní režim pohonu na elektřinu, pokud je vybaveno palubní baterií o nominální kapacitě nejméně 2,5 kWh umožňující externí nabíjení.“.
2. Za § 37c se vkládá § 37d, který včetně nadpisu zní:

„§ 37d

Státní příspěvek při vyřazení autovraku

- (1) Fyzická osoba, která:
- a) požádala o zaregistrování nového osobního automobilu, jehož pořizovací cena nepřesáhla 1 500 000 Kč a který má v technickém osvědčení nebo technickém průkazu zapsán údaj o průměrné emisní úrovni CO₂ na jeden kilometr nepřesahující hodnotu 160 gramů,
 - b) v době počínající od šestého měsíce před registrací osobního automobilu podle písm. a) a končící dva měsíce po této registraci předala provozovateli zařízení ke sběru autovraků autovrak starší deseti let, jehož byla vlastníkem alespoň dva roky,
má právo na státní příspěvek ve výši 25 000 Kč.

(2) Fyzická osoba, která požádala o zaregistrování elektromobilu a v době počínající od šestého měsíce před registrací elektromobilu a končící dva měsíce po této registraci předala provozovateli zařízení ke sběru autovraků autovrak starší deseti let, jehož byla vlastníkem alespoň dva roky, má právo na státní příspěvek ve výši 50 000 Kč. To platí obdobně při přeměně silničního motorového vozidla na elektromobil.

(3) Právo na státní příspěvek podle odst. 1 nebo 2 se uplatňuje u Státního fondu životního prostředí České republiky do tří měsíců ode dne registrace nového osobního automobilu nebo elektromobilu, jinak právo zanikne.

(4) K žádosti o příspěvek je třeba přiložit:

a) ověřenou kopii kupní smlouvy nebo smlouvy o koupi najaté věci, anebo ověřenou kopii dokladu o uzavření takové smlouvy,

b) kopii osvědčení o registraci nového osobního automobilu nebo elektromobilu,

c) potvrzení o převzetí autovraku, který je registrován na žadatele, do zařízení ke sběru autovraků,

d) další náležitosti stanovené prováděcím právním předpisem podle odst. 5.

Nebude-li žádost obsahovat stanovené náležitosti, Státní fond životního prostředí České republiky do 30 dnů od podání žádosti žadatele vyzve k jejímu doplnění.

(5) Státní příspěvky podle odst. 1 a 2 se vyplácí do dvou měsíců od podání žádosti podle odst. 3 ze zvláštního účtu Státního fondu životního prostředí České republiky^{31j)} určeného pro nakládání s vybranými autovraky. Prostředky ze zvláštního účtu musí být použity výhradně na podporu nákupu nových osobních automobilů a elektromobilů a na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků a jejich částí.

(6) Podrobnosti poskytování státních příspěvků podle odst. 1 až 3 stanoví ministerstvo prováděcím právním předpisem.

3. V § 37e se na konci názvu a v odst. 1 v první větě za slova „odstranění vybraných autovraků“ doplňují slova „a na podporu nákupu nových osobních automobilů a elektromobilů“.

ČÁST DVACÁTÁ DRUHÁ

Změna zákona o Státním fondu životního prostředí České republiky

Čl. XXV

Zákon České národní rady č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění zákona č. 334/1992 Sb., zákona č. 254/2001 Sb. a zákona č. 482/2004 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 3 odst. 1 se na konci písm. g) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písm. h), které zní: „h) výplatu státních příspěvků podle zákona o odpadech.“⁴⁾

2. Poznámka pod čarou č. 4 zní: „Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.“.

3. V § 4 odst. 1 se za slova „není právní nárok“ vkládají slova „; to neplatí pro výplatu státních příspěvků podle § 3 odst. 1 písm. h)“.

4. V § 4 odst. 2 se slova „statutem a směrnici“ nahrazují slovy „zákonem, prováděcím právním předpisem a statutem“.

ČÁST DVACÁTÁ TŘETÍ
ÚČINNOST

Čl.XXVI

1. Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2009, s výjimkou ustanovení
 - a) částí páté, šesté a dvacáté, které nabývají účinnosti dnem vyhlášení,
 - b) částí první až třetí a části sedmé, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2010.

2. Ustanovení § 37d zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pozbývá platnosti dnem 1. ledna 2011; k těmto dni pozbývá platnosti i prováděcí právní předpis vydaný k provedení tohoto ustanovení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

Návrh zákona o podpoře hospodářského růstu a sociální stability představuje soubor opatření ke zmírnění dopadů současné celosvětové hospodářské krize na Českou republiku. Tato vzájemně provázaná opatření jsou zaměřena na obnovu růstu hrubého domácího produktu, zejména podporou domácí poptávky, a na posílení sociálních jistot občanů. Navrhovatelé jsou přesvědčeni, že jedině aktivní kroky státu směřující k obnovení hospodářského růstu prostřednictvím stimulace veřejných i soukromých investic a vyšší spotřeby domácností, mohou ztlumit závažné negativní dopady na českou ekonomiku, které jsou vyvolány propady či dokonce recesí národních ekonomik v řadě evropských států. Klíčovým úkolem státu v době prohlubující se hospodářské krize je zajistit dostatečnou sociální ochranu pro všechny skupiny obyvatel, které již jsou a ještě mohou být krizí ohroženy a postiženy.

Dosavadní reakce státu na rychle se zhoršující se situaci v poptávce po výrobcích domácího průmyslu i v sektoru služeb, která je provázena krachy firem a rostoucí nezaměstnaností, je, bohužel, naprosto nedostatečná. Ustavení nového poradního orgánu vlády v lednu letošního roku – Národní ekonomické rady vlády – je sice počinem mediálně viditelným, zjevně však o to méně reálně způsobitelným iniciovat taková opatření, která budou s to v krátkodobém horizontu alespoň mírnit okamžité dopady poklesu výkonnosti domácí ekonomiky, a to tím spíše, že jde patrně o počín jediný. Sama vláda ani ústřední orgány státní správy, do jejichž působnosti spadají celé oblasti národního hospodářství – zejména ministerstvo financí, ministerstvo průmyslu a obchodu, ministerstvo zemědělství a ministerstvo dopravy – totiž nebyly dosud schopny přijmout návrhy konkrétních opatření, jimiž hodlá exekutiva čelit současným hospodářským obtížím.

Přístup vlády Mirka Topolánka k řešení ekonomické krize je tedy naprosto neadekvátní situaci, ve které se česká ekonomika nachází. To ostře kontrastuje s činností vlád okolních států, které již nejpozději od listopadu 2008 přijímaly konkrétní protikrizová opatření:

- Německá vláda přijala v listopadu "balíček" protikrizových opatření ve výši 31 mld. Euro. V lednu t. r. pak německá vláda schválila další protikrizové kroky ve výši 50 mld. Euro.

- Na Slovensku vláda Roberta Fica již v listopadu schválila téměř tři desítky opatření, která mají pomoci překonat důsledky globální finanční krize. Týkají se např. urychleného budování dálnic, čerpání fondů Evropské unie, podpory malých a středních podnikatelů či energetiky. Ustavila také Radu pro hospodářskou krizi, v níž zasedají zástupci vlády, centrální banky, odborů, zaměstnavatelů, bank a samospráv. Rada by měla připomínkovat návrhy vlády, která opatření proti krizi připraví. Následně Ficova vláda v listopadu přijala protikrizový plán ve výši 332 mil. Eur.

- Rakouská vláda již na podzim intervenovala na záchranu ekonomiky a následně v lednu schválila protikrizový plán ve výši 2 mld. Eur.

- Polská vláda Donalda Tuska schválila v lednu souhrn opatření, která mají zejména firmám pomoci v přežití finanční krize. Schválené kroky mají zvýšit bezpečnost na úvěrovém trhu a zároveň pobídnout banky k půjčování peněz na investice. Firmy také dostanou zálohy na peníze z Evropské unie.

- V Maďarsku už od ledna jedná o vládních návrzích na podporu ekonomiky parlament.

Předložený návrh zákona tak současně reaguje na pasivitu vlády a usiluje o zvrát pozitivním směrem v alespoň základních trendech makroekonomického a sociálního vývoje,

poznávaného prohlubující se hospodářskou krizí. Současně přináší změny některých opatření, zavedených s účinností od 1. ledna 2008, resp. 1. ledna 2009, zejména zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, která se již po roce jejich uplatňování ukázala pro udržení stabilního hospodářského růstu a koupěschopné domácí poptávky jako zcela chybná. Návrh koriguje negativní sociální dopady i dalších zákonů, a to jak z poslední doby, zejména zákona č. 382/2008 Sb. (novela zákona o zaměstnanosti), tak schválených v době, kdy ještě existovaly reálné předpoklady několikaletého stabilního růstu HDP a sociální stability, jako je zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, nebo zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu.

Platný právní stav a hlavní principy navrhované právní úpravy

Soubor navrhovaných prorůstových a sociálně stabilizačních opatření zahrnuje ve srovnání s platným právním stavem následující konkrétní změny:

1. Obnovení progresivního zdanění příjmů fyzických osob

Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byla od 1. ledna 2008 zavedena jedna sazba daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 % bez ohledu na výši daňového základu poplatníka. Tato tzv. rovná daň odstranila dosavadní systém progresivního zdanění, podle něhož se vzrůstajícím příjmem, resp. daňovým základem, docházelo k vyššímu zdanění v závislosti na stanovených příjmových pásmech. Byl tak opuštěn dávný princip společenské solidarity, zakotvený již v čl. XIII. francouzské Deklarace práv člověka občana („*Pro udržování sil veřejné moci a pro náklady správy je všeobecná daň nezbytností. Musí být rovnoměrně rozvržena na všechny občany s ohledem na jejich majetkové poměry.*“). Princip progresivního zdanění u nás platil nepřetržitě od doby rakouské monarchie. Až do konce roku 1999 bylo v ČR pět daňových pásem, přičemž v nejvyšším z nich byly příjmy přesahující základ daně nad 1 104 000 Kč daněny sazbou 40 %. Do konce roku 2007 byla stanovena čtyři daňová pásma, přičemž ze základu daně do 121 200 Kč byla sazba daně 12 %, ze základu od 121 200 Kč do 218 400 Kč byla sazba 19 %, ze základu od 218 400 Kč do 331 200 Kč byla sazba 25 % a ze základu od 331 200 Kč a více činila sazba 32 %.

V minulém roce zavedená jednotná 15-ti procentní sazba daně měla být podle původního znění zákona č. 261/2007 Sb. platná pouze pro rok 2008, přičemž od 1. 1. 2009 měla být snížena na 12,5 %. Zákonem č. 2/2009 Sb. však byla sazba 15% zachována i nadále. I tyto náhlé změny ukazují na celkovou nekonceptnost a nepředvídatelnost daňové politiky současné vlády, která ve svém důsledku ohrožuje zajištění výnosu daně z příjmů.

Předložený návrh zákona proto navrhuje u daně z příjmů fyzických osob obnovit princip vzestupné (progresivní) sazby daně podle výše základu daně zavedením dalšího daňového pásma pro příjmy přesahující 1,2 mil. Kč ročně. Příjmy nad tuto hranici mají být zdaňovány 30% sazbou ze základu daně, přičemž zdanění touto sazbou bude klouzavě progresivní, kdy se vyšší sazba daně bude vztahovat v daném příjmovém pásmu jen na část daňového základu přesahující stanovenou hranici. Cílem opatření je nejen dočasné posílení účasti nejvyšších příjmových kategorií (s průměrným příjmem 100 000 Kč měsíčně) na financování protikrizových sociálních opatření, ale současně i trvalý pozitivní dopad na stabilizaci veřejných rozpočtů. Ve srovnání s daňovou progresí platnou u nás do konce roku 2007 jde o opatření, které postihuje jen skupiny poplatníků s vysoce nadprůměrnými příjmy.

2. Zvýšení základní osobní slevy na dani (snížení daně) u daně z příjmů fyzických osob

Od počátku roku 2007 byla namísto dosavadní základní nezdanitelné částky, o níž se snižoval základ daně u každého poplatníka, zavedeno snížení daně (sleva na dani) - § 35ba zákona o daních z příjmů. Daň vypočtená ze základu daně se v letech 2006 a 2007 snižovala o částku 7 200 Kč na poplatníka. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, se

pro rok 2008 tato částka zvýšila na 24 840 Kč. Ačkoliv měla tato částka podle uvedeného zákona pro rok 2009 v souvislosti s původně stanoveným poklesem sazby daně na 12,5 % klesnout na 16 560 Kč, byla zákonem č. 2/2009 Sb. s ohledem na zachování daňové sazby na úrovni 15 % ponechána i částka snížení daně pro rok 2009 na stejné úrovni jako v roce 2008, tj. ve výši 24 840 Kč. Ve výši slevy na dani pro rok 2009 tak nebyl zohledněn nárůst cenové hladiny z roku 2008, ani další pokračující vlivy růstu životních nákladů v roce 2009, postihující prakticky všechny skupiny obyvatel.

S ohledem na zvýšené výdaje každého poplatníka v souvislosti s všeobecným růstem životních nákladů i s úrovní inflace se navrhuje zvýšit slevu na dani pro každého poplatníka o 3 600 Kč, tj. ze současné částky 24 840 Kč na 28 440 Kč ročně. Jde o dočasné opatření výrazně snižující zatížení zaměstnanců i osob samostatně výdělečně činných v oblasti daně z příjmů pro daňová období 2010 a 2011.

3. Navrácení sazby daně z příjmů právnických osob na úroveň roku 2008

Daň z příjmu právnických osob patří mezi daně přímé. Podle zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, jsou předmětem této daně příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem právnické osoby, vyjma zákonem stanovených výjimek. Zákon stanoví též subjekty, které jsou osvobozeny od daně z příjmů (veřejná nezisková ústavní zdravotnická zařízení), jakož i široký výčet příjmů (výnosů) osvobozených od této daně, tvořících u řady vyjmenovaných poplatníků převažující či dokonce jediný zdroj příjmů (§ 19 odst. 1 zákona).

Sazba daně z příjmů právnických osob v posledních 15 letech trvale klesala. Zatímco v roce 1993 činila 45 %, na konci roku 2007 představovala již pouze 24 % ze základu daně (sníženého případně o položky podle § 34 a § 20 odst. 7 a 8 zákona, a zaokrouhleného na celé tisícikoruny dolů). Přijetím zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, došlo k dalšímu snížení sazby této daně tak, že v roce 2008 klesla na 21 % (vládní návrh tohoto zákona původně počítal s 22 %), v roce 2009 na 20 % a v r. 2010 má dojít ke snížení na 19 %.

S ohledem na potřebu udržení stabilních příjmů veřejných rozpočtů, zejména v době poklesu výkonnosti národního hospodářství, se navrhuje od 1. 1. 2010 zvýšit sazbu daně z příjmů právnických osob ze současných 20%, resp. ze sazby 19% stanovené od 1. 1. 2010, na 21%, tedy na sazbu platnou v roce 2008. Opatření je navrženo jako trvalé v zájmu dlouhodobé stabilizace veřejných rozpočtů.

4. Dočasné zvýšení a zrychlení odpisů hmotného majetku

Navrhuje se, aby v nejbližších dvou ve zdaňovacích obdobích, tj. v letech 2010 a 2011 se pro účely odpisů hmotného majetku podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů byla zvýšena vstupní cena, od níž je vymezen hmotný majetek na částku 80 000 Kč.

Dále se navrhuje, aby ve stejné době bylo zrychleno odepisování hmotného majetku v prvních dvou odpisových skupinách, a to tak, aby v 1. odpisové skupině byla zkrácena doba odepisování ze 3 let na 1 rok a v 2. odpisové skupině z 5 let na 2 roky. Současně se navrhuje umožnit při rovnoměrném odepisování hmotného majetku z 2. odpisové skupiny, aby mohla být odepsána v průběhu dvou nadcházejících zdaňovacích období, tj. let 2009 a 2010, celá vstupní cena tohoto majetku, a to maximální roční odpisovou sazbou ve výši 50 % v každém z uvedených let, a to za podmínky, že tento hmotný majetek byl pořízen právě v roce 2009 nebo 2010.

5. Pokles snížené sazby daně z přidané hodnoty (DPH)

Daň z přidané hodnoty je typickou nepřímou daní, která v naší daňové soustavě zaujímá z rozpočtového hlediska velmi významné místo. Je to ve své podstatě základ nepřímého zdanění v České republice, který je doplněn systémem spotřebních daní. Daň z přidané

hodnoty je považována za všeobecnou spotřební daň zatěžující konzumaci, resp. spotřebu. Jakékoliv změny v sazbách této daně se vždy dotknou konečného spotřebitele, který je touto daní zatížen. Právě proto, že jde o daň postihující spotřebu, má ve svém důsledku dopad na všechny sociální vrstvy, včetně těch nejchudších. Správné nastavení sazeb této daně je tedy významné i z hlediska udržení sociální rovnováhy ve společnosti.

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“). V platném znění tohoto zákona má DPH dvě sazby, a to základní sazbu ve výši 19 % a sníženou sazbu ve výši 9 %. Snížená sazba daně se uplatňuje u zboží, služeb a prací uvedených v § 47 odst. 2, 3 a 6, v 48a a v přílohách č. 1, 2 a 4 zákona o DPH.

Od roku 1993, kdy se DPH poprvé stala součástí daňové soustavy České republiky, až do roku 2007 se veškeré zásahy do sazeb DPH týkaly úpravy základní sazby, a to pouze směrem dolů. Zatímco v roce 1993 činila základní sazba 23 % a snížená sazba 5 %, později došlo k postupnému snižování základní sazby až na současných 19 %. Je třeba zdůraznit, že snížená sazba DPH zůstala v letech 1993 až 2007, tedy celých 15 let, na úrovni 5 %. Stát si uvědomoval, že je nutné zachovat výši snížené sazby na úrovni 5 % vzhledem k výčtu zboží, prací a služeb, které této snížené sazbě DPH podléhají. Až schválení zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, s účinností od 1. 1. 2008 změnilo tento dlouhodobý trend a snížená sazba DPH se od uvedeného data zvýšila z 5 % na 9 %.

Zvýšením snížené sazby DPH z 5 % na 9 % došlo ke zvýšení daňové zátěže na zboží, které tvoří velmi významnou část výdajů rodinných rozpočtů hlavně nejchudších vrstev obyvatel (potravin, léky apod.). Obdobně tomu je v případě zvýšených výdajů na služby, které jsou také ve snížené sazbě DPH, jako je např. vodné a stočné. Stát tímto krokem zvýšil nepřímé zdanění obyvatelstva, které kvůli regresivnímu charakteru DPH dopadlo hlavně na obyvatelstvo s nižšími příjmy (v relativním srovnání s vysokopříjmovými skupinami). Současně však nárůstem snížení sazby DPH došlo ke zdražení stavebních prací, a to i u staveb pro sociální bydlení, jejichž výstavba bylo ponechána ve snížené sazbě DPH. Současná výše snížené sazby DPH tak působí jednoznačně jako bariéra krátkodobé spotřeby zboží a služeb i jako překážka rozvoje dlouhodobých investic.

Navrhuje se proto od 1. 1. 2010 snížit sníženou sazbu DPH ze současných 9 % na 6%, zejména s cílem zlevnit potraviny, léky, výstavbu bytů a domů, jízdné ve veřejné dopravě, vodné a stočné i další položky tak, aby byla povzbuzena vyšší spotřeba domácností a bytová výstavba. Současně se tímto opatřením chrání běžní spotřebitelé před neúměrným zvyšováním cen základních životních potřeb, které by měly za následek negativní sociální dopady na většinu obyvatel.

Výnosy DPH jsou v současnosti nejvýznamnějším zdrojem příjmů pro státní rozpočet, ale i rozpočty krajů a obcí. Jelikož by trvalým poklesem snížené sazby DPH z 9 % na 6 % došlo k podstatnému snížení výnosů z této daně pro veřejné rozpočty, navrhuje se toto opatření jen jako dočasné pro dva kalendářní a rozpočtové roky - roky 2010 a 2011.

6. Prodloužení podpůrčí doby a zvýšení podpory v nezaměstnanosti

Podle § 43 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, činí podpůrčí doba u uchazeče o zaměstnání do 50 let věku 5 měsíců, nad 50 do 55 let věku 8 měsíců a nad 55 let věku 11 měsíců. Po tuto dobu náleží uchazečům o zaměstnání podpora v nezaměstnanosti. Do 31. prosince 2008 činila podpůrčí doba u uchazeče o zaměstnání do 50 let věku 6 měsíců, nad 50 do 55 let věku 9 měsíců a nad 55 let věku 12 měsíců. Podpora v nezaměstnanosti činí podle § 50 zákona odst. 3 první 3 měsíce podpůrčí doby 50 % a po zbývajících podpůrčí dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Procentní sazba podpory při rekvalifikaci činí 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu po celou dobu rekvalifikace.

Vzhledem k růstu nezaměstnanosti a tíživým sociálním důsledkům hospodářské krize se navrhuje jako přechodné opatření, aby podpůrná doba od 1. července 2009 do konce roku 2011 činila u uchazečů do 50 let věku 6 měsíců, a do 55 let 9 měsíců, tedy stejně jako před 1. lednem 2009.

Na stejné přechodné období se navrhuje čelit nepříznivé sociální situaci nezaměstnaných a podporovat zvláště ty nezaměstnané, kteří se účastní rekvalifikačních programů, následujícím souborem opatření:

Procentní sazba podpory v nezaměstnanosti se v prvních šesti měsících přechodně zvýší na 80 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu (dosud 50, resp. 45 %) a ve zbývajícím čase na 50 % (dosud 45 %).

Přechodně se zvýší rovněž procentní sazba podpory při rekvalifikaci pro uchazeče o zaměstnání, kteří v posledních třech letech odpracovali nejméně 24 měsíců a zahájí rekvalifikaci již během prvních šesti měsíců podpůrné doby. Takoví uchazeči by pobírali podporu při rekvalifikaci od 1. července 2009 do konce roku 2011 místo dosavadních jednotných 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu prvních šest měsíců rekvalifikace 90 %, další tři měsíce rekvalifikace 65 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Toto opatření má v době hospodářského poklesu motivovat nezaměstnané k tomu, aby se vlastním vzděláváním snažili sami přizpůsobit potřebám pracovního trhu

7. Úprava systému tzv. zelených karet a další změny ve státní politice zaměstnanosti

Podle § 42g zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, v platném znění, může být cizinci uděleno povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání na území ve zvláštních případech („zelená karta“). Zelená karta opravňuje cizince k pobytu na území a k výkonu zaměstnání po dobu v ní uvedenou. Zelená karta byla zavedena zákonem č. 382/2008 Sb., s účinností od 1. ledna 2009. Smyslem zavedení zelené karty bylo odstranit nadbytečné administrativní překážky bránící operativnímu přístupu cizinců na český trh práce v profesích, které nebudou v době 30 dnů od nahlášení volného pracovního místa úřadu práce obsazena českým občanem, občanem jiného členského státu Evropské unie nebo jejich rodinnými příslušníky. K tomuto účelu povede Ministerstvo práce a sociálních věcí centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zelené karty.

Podle § 37a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění, se tedy volným pracovním místem obsaditelným držitelem zelené karty rozumí pracovní místo, které, vedle dalších podmínek, nebylo obsazeno do 30 dnů od jeho oznámení úřadu práce.

Navrhuje se v tomto způsobu přílivu pracovních sil ze zahraničí pokračovat. S ohledem na riziko podstatného růstu nezaměstnanosti v důsledku celosvětové hospodářské krize se však navrhuje v § 37a zákona o zaměstnanosti prodloužení časového testu volného pracovního místa ze 30 na 60 dnů tak, aby se zvýšila šance úřadu práce umístit na volné pracovní místo tuzemské nezaměstnané. Další změny v § 37a usilují o preferenci kvalifikovaných pracovních sil ze zahraničí a o zohlednění situace nejen na trhu práce na úrovni celostátní, nýbrž i na úrovni místní.

Zákon o zaměstnanosti vyžaduje v důsledku zhoršující se situace na pracovním trhu další změny. Ust. § 33 zákona poskytuje některým uchazečům o zaměstnání zvýšenou péči v podobě individuálního akčního plánu. Navrhuje se posílit funkčnost tohoto systému tak, aby s ohledem na reálnou situaci na trhu práce fungoval především jako efektivní poradenský nástroj, nikoliv jen jako sankční prostředek. Cílem je zaměstnat motivované, nikoliv motivovat a pak ponechat v evidenci v důsledku nedostatku volných míst. Konkrétně se navrhuje rozšířit v § 33 okruh osob se zvýšenou péčí o nezaměstnané mezi 20 a 25 léty a o nezaměstnané v důsledku hromadného propouštění nebo restrukturalizace podniků v době krize. Všechna uvedená opatření jsou navržena jako trvalá.

8. Zvýšení ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele

Podle zákona č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, má zaměstnanec v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem právo na uspokojení splatných mzdových nároků nevyplacených mu jeho zaměstnavatelem, který je v platební neschopnosti. Klíčovým pro výplatu takových mzdových nároků je zákonné vymezení rozhodného období, v němž tyto nároky vznikly a mohou být uspokojeny státem namísto zaměstnavatele. Podle platného znění zákona lze uspokojit pouze mzdové nároky nevyplacené zaměstnavatelem, které vznikly v době šesti měsíců předcházejících měsíci, ve kterém byl podán insolvenční návrh. Platná právní úprava tedy nijak nechrání pracovní právní nároky zaměstnanců od měsíce, v němž byl podán insolvenční návrh, ačkoliv povinnosti zaměstnanců vůči zaměstnavateli zůstávají zachovány i po podání insolvenčního návrhu.

Navrhuje se proto, aby při platební neschopnosti zaměstnavatele bylo pro uspokojení mzdových nároků jeho zaměstnanců prodlouženo rozhodné období, za něž mohou být mzdové nároky uplatňovány po státu tak, aby tato doba zahrnovala nejen období šesti měsíců před podáním insolvenčního návrhu, ale i měsíc, v němž byl takový podán a dva měsíce následující.

Současně se navrhuje zvýšit částku náhrady mzdových nároků zaměstnanci. Podle platného znění zákona může zaměstnanec své splatné mzdové nároky uplatnit nejvýše v rozsahu odpovídajícím jeho mzdovým nárokům za 3 měsíce rozhodného období. Navrhuje se, aby splatné mzdové nároky mohly být nahrazeny až do jejich výše za dobu 5 měsíců. Nedotčeno však zůstává omezující ustanovení, že úřad práce může uspokojit mzdové nároky zaměstnance uplatněné vůči jednomu a témuž zaměstnavateli v období 1 roku pouze jednou, a že celková výše mzdových nároků vyplacených jednomu zaměstnanci, včetně doplatku podle § 9 odst. 7 zákona, nesmí překročit za 1 měsíc jeden a půl násobek rozhodné částky.

Dalším problémem vyplývá z platné právní úpravy insolvenčního řízení, obsažené v zákoně č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Zákonná úprava v podstatě vede k tomu, že obstatením účtů insolvenčního dlužníka insolvenčním správcem dochází k pozastavení výplat splatných mzdových nároků zaměstnanců insolvenčního dlužníka – jejich zaměstnavatele. Přitom povinnost zaměstnanců odvádět práci na základě pracovního vztahu trvá, a zaměstnanec tak musí setrvat v pracovním vztahu, případně i odvádět práci, ačkoliv je zřejmé, že mu za odvedenou práci nebo za dobu setrvání v pracovním poměru nebude zaměstnavatelem vyplacena mzda ani náhrada mzdy. Možnost zaměstnance skončit v takové situaci pracovní poměr jeho okamžitým zrušením až po uplynutí 15 dnů po termínu splatnosti mzdy (§ 56 písm. b/ zákoníku práce), za který se považuje poslední den kalendářního měsíce následujícího po měsíci, kdy právo na mzdu vzniklo (§ 141 odst. 1 zákoníku práce), znamená, že zaměstnanec nedostane dlužnou mzdu, ale bude pracovat nebo setrvávat v pracovním poměru bez výplaty ještě měsíc a půl, aniž by měl jistotu, zda, popř. kdy mu budou jeho mzdové nároky vyplaceny. Současně v této době podle dosavadní právní úpravy nemá právo ani na sociální dávky, neboť nesplní podmínky pro jejich přiznání.

Navrhuje se proto, aby insolvenční řízení nemělo vliv na právo použít peněžní prostředky z účtu dlužníka, který je zaměstnavatelem, ke splnění jeho závazků vyplývajících ze splatných mzdových nároků zaměstnanců tohoto dlužníka.

9. Zvýšení náhrad za pojištěné vklady u bank

Podle platné právní úpravy pojištění pohledávek z vkladů, obsažené v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 433/2008 Sb., se od 15. prosince 2008 poskytuje oprávněné osobě náhrada za pojištěnou pohledávku z vkladu u banky nejvýše v částce odpovídající 50 000 EUR, a to pro jednu oprávněnou osobu u jedné banky.

V zájmu stabilizace finančního systému obecně a systému bankovního zvláště, byla na podzim minulého roku připravena a v závěru roku přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice č. 94/19/ES, o systémech pojištění vkladů. Podle této směrnice má být v členských státech nejpozději do konce roku 2010 garantována výše náhrady za pojištěný vklad u banky pro jednoho vkladatele nejméně v částce ve výši 100 000 EUR.

Navrhuje se proto v souladu se směrnicí zvýšit dosavadní maximální částku náhrady 50 000 EUR na částku 100 000 EUR.

10. Zrušení karenční doby v prvních třech dnech nemoci

Dne 1. ledna 2009 nabyla účinnosti nová úprava nemocenského pojištění podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, a zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. Podle této úpravy se nemocenské poskytuje až od patnáctého dne pracovní neschopnosti, zatímco za čtvrtý až čtrnáctý den poskytuje náhradu mzdy nebo platu zaměstnavatel (§ 192 zákoníku práce). Za první tři dny pracovní neschopnosti náhrada mzdy ani nemocenské poskytovány nejsou, což je ovšem v rozporu s čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud totiž nálezem vyhl. pod č. 166/2008 Sb., zrušil třídní karenční dobu v zákoně č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, jako protiústavní. V bodě 63 odůvodnění uvedl: „Podle názoru Ústavního soudu... zrušení poskytování nemocenského za první tři dny pracovní neschopnosti je v rozporu s ustanovením čl. 30 odst. 1 Listiny, konkrétně s právem na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci. Změna ustanovení § 15 odst. 1, 3 v § 16 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších zákonů, odebrává všem zaměstnancům v pracovní neschopnosti či karanténě nárok na nemocenské dávky po dobu prvních tří dnů pracovní neschopnosti či karantény. Jedná se o poněkud pohodlný až svévolný postup ze strany státu, který kvůli neurčitému počtu zneuživatelů nemocenských dávek, plošně postihuje všechny kategorie zaměstnanců. Výsledkem je stav, kdy převážná většina zaměstnanců zůstává, po dobu prvních tří dnů pracovní neschopnosti, bez jakýchkoliv prostředků, zatímco jejich povinnost platit pojistné zůstala nedotčena. Nedotčena samozřejmě zůstala i jejich povinnost platit tzv. regulační poplatky, vyhledají-li lékařskou pomoc. Je nepřijatelné, aby stát pouze vyžadoval splnění povinností ze strany zaměstnanců (v daném případě plnění pojistného) a nedbal přitom ochrany jejich zájmů, postihne-li je zmíněná událost v podobě pracovní neschopnosti. Došlo tak k porušení práv zaměstnanců, které dosahuje ústavněprávní dimenze. Systém nemocenského pojištění by neměl sloužit ke krytí deficitu státního rozpočtu.“

Karenční doba však nebyla zrušena v právní úpravě, která nabyla účinnosti 1. ledna 2009, čímž došlo k obnovení protiústavního stavu. Na protiústavnosti platné právní úpravy nemění nic skutečnost, že od 1. ledna 2009 podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, místo nemocenského náleží nemocnému zaměstnanci náhrada mzdy hrazená zaměstnavatelem. Tato změna systému se promítla i do zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kde se v § 7 snížily odvody zaměstnavatele na nemocenské pojištění a zrušily přímé odvody zaměstnance. To však neznamená, že zaměstnanec již není účasten na systému nemocenského pojištění, naopak § 5 a 6 zákona o nemocenském pojištění výslovně stanoví, že zaměstnanci jsou účastni pojištění, jen za ně platí pojištění zaměstnavatel. Proto pro ně i nadále platí právní názor Ústavního soudu, podle něhož je protiústavní, aby zaměstnanec účastný na systému nemocenského pojištění při nemoci nepřesahující 3 dny nebyl vůbec nijak materiálně zajištěn.

Tento protiústavní stav se snaží novela zákoníku práce odstranit tím, že třídní karenční dobu v § 192 zákoníku práce ruší. Po první tři dny dočasné pracovní neschopnosti bude zaměstnavatel, jak tomu již je v případě karantény, poskytovat náhradu mzdy nebo platu ve výši 25 % průměrného výdělku. Tato výše v zásadě odpovídá 25 % denního vyměrovacího základu podle zákona č. 54/1956 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2007.

Účelem návrhu je tedy ochrana ústavněprávních sociálních práv zaměstnanců. Opatření je navrženo jako trvalé. Jelikož toto opatření finančně zatěžuje zaměstnavatele, je kompenzováno snížením odvodu zaměstnavatele na nemocenské pojištění podle § 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, o 0,5 % v roce 2010. Výši odvodů v dalších letech stanoví podle dosavadní právní úpravy vláda nařízením, na čemž návrh zákona nic nemění.

S ohledem na ústavní princip rovnosti a zákazu diskriminace bylo třeba promítnout tutéž změnu, tedy zrušení třídní karenční doby, též do zákona o vojácích z povolání, zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, zákona o obcích, zákona o krajích, zákona o hlavním městě Praze a služebního zákona.

11. Jednorázová výplata třináctých starobních a invalidních důchodů

K 1. lednu 2008 nabyla účinnosti většina opatření zavedená zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Tento zákon představuje soubor právních úprav, které se týkají oblasti daní, sociálních systémů, zaměstnanosti, zdravotnictví apod. V důsledku změn přijatých tímto zákonem i cenových úprav vyplývajících z jiných dříve přijatých opatření (např. deregulace nájemného) se meziroční míra inflace v roce 2008 oproti předchozímu roku násobně zvýšila a činí podle údajů Českého statistického úřadu 6,3 %. Další růst životních nákladů lze očekávat v roce 2009 s pokračující deregulací nájemného a s dopady celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku. Dopady výrazně nepříznivého vývoje inflace se projevují zvláště tíživým způsobem především u sociálně nejslabších skupin obyvatelstva, zejména u důchodců.

Na přetrvávající vysokou míru inflace a skokově stoupajících cen základních životních potřeb pak vláda v březnu t. r. reagovala předložením novely zákona o důchodovém pojištění, přijaté jako zákon č. 178/2008 Sb.. Uvedený zákon umožňuje vládě zvyšovat důchody mimo pravidelný termín, pokud v rozhodném období (stanoveném podle § 67 odst. 5 zákona) růst cen dosáhl aspoň 5 % (namísto dosavadních 10 %). Současně tento zákon zvýšil v loňském roce důchody mimo pravidelný termín od splátky důchodu splatné v srpnu 2008. Prováděcí nařízení vlády č. 211/2008 Sb., o druhém zvýšení důchodů v roce 2008, zvýšilo základní výměru důchodu pro všechny druhy důchodů o 470,- měsíčně (ze 1 700,- Kč na 2 170,- měsíčně). Od 1. ledna 2009 pak došlo na základě nařízení vlády č. 363/2008 Sb. ke zvýšení procentní výměry všech důchodů o 4,4 %.

Ani uvedené mimořádné, ani řádné zvýšení důchodů však naprosto neodpovídají vysoké míře inflace, která již více než rok postihuje zvláště tíživým způsobem rodiny důchodců, pro které jsou důchody většinou jediným zdrojem příjmu. Protože dopady překotného růstu cen do rozpočtů domácností důchodců od počátku roku 2008 jsou mimořádně tíživé a situace se v důsledku hospodářského poklesu velmi pravděpodobně bude dále zhoršovat, je nezbytné dorovnat seniorům propad jejich životní úrovně alespoň ve formě jednorázového příspěvku.

Návrhy poslanců ČSSD na vydání zákona o jednorázovém příspěvku důchodci v roce 2008 (sněmovní tisky 448 a 535) však byly zamítnuty. S ohledem na výše uvedené nepříznivé ekonomické a sociální trendy se navrhuje v listopadu 2009 vyplatit jednorázově třináctý důchod, a to ve výši 2400 Kč pro každého starobního a plně invalidního důchodce a 1200 Kč pro každého částečně invalidního důchodce (tj. v průměru 200 Kč, resp. 100 Kč na jeden kalendářní měsíc roku 2009).

Návrh sleduje zachovat přiměřený vývoj relace průměrného důchodu k průměrné mzdě a reálné hodnoty důchodových příjmů k reálným mzdám při respektování aktuálních ekonomických možností České republiky. Navrhovaný postup není v praxi Parlamentu

novinkou. K obdobnému postupu přistoupil Parlament již v roce 2004 v souvislosti s přijetím zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

12. Zvýšení přídatku na dítě

Přídavek na dítě je dávka státní sociální podpory, náležející nezaopatřenému dítěti, jestliže rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje součin částky životního minima rodiny a koeficientu 2,40 (§ 17 zákona o státní sociální podpoře, v platném znění). Dítěti do 6 let náleží měsíční přídavek na dítě ve výši 500 Kč, dítěti od 6 do 15 let ve výši 610 Kč a nezaopatřenému dítěti od 15 do 26 let ve výši 700 Kč.

Navrhuje se zvýšení přídatku na dítě o 100 Kč ve všech třech věkových kategoriích. Nově se navrhuje, aby nárok na poskytnutí přídatku měly rodiny s příjmem do trojnásobku životního minima. S ohledem na potřebu dlouhodobé podpory rodin s dětmi je opatření navrženo jako trvalé.

13. Zvýšení příspěvku na bydlení

Příspěvek na bydlení je dávka státní sociální podpory, náležející vlastníkovu nebo nájemci bytu, který je v bytě hlášen k trvalému pobytu, jestliže jeho náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu v rodině a koeficientu 0,30, a na území hlavního města Prahy koeficientu 0,35, není-li tento součin vyšší než částka normativních nákladů na bydlení (§ 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění). Příspěvek na bydlení činí rozdíl mezi tímto součinem a částkou normativních nákladů na bydlení (§ 27 zákona). S ohledem na výrazné zvýšení nákladů na bydlení v důsledku deregulace nájemného a zvýšení cen energií a s ohledem na očekávané nepříznivé sociální dopady hospodářské krize na nízkopříjmové skupiny obyvatel, zejména důchodce a rodiny s dětmi, se navrhuje, aby po dobu dvou a půl roku od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 byl všem, kdo mají nárok na příspěvek na bydlení, tento příspěvek dočasně zvýšen o 300 Kč měsíčně.

14. Úprava stávajícího tempa deregulace nájemného z bytu

Zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu, umožnil v letech 2007 – 2010 deregulovat nájemní bydlení s tím, že od 1. ledna 2010 by ve všech bytech mohlo být dosaženo cílové hodnoty měsíčního nájemného. Cílová hodnota měsíčního nájemného pro každou z velikostních skupin obcí v krajích je odvozena z údajů o cenách bytů ze statistiky nemovitostí a bude konstruována jako 1/12 z 5 % z ceny bytu (s výjimkou částí Prahy a bytů se sníženou kvalitou).

S cílem snížit sociální dopady deregulace nájemného na nájemníky se navrhuje zpomalit tempo deregulace nájemného tak, že maximální výše měsíčního nájemného pro rok 2009, stanovená podle dosavadního systému, může být v roce 2010 zvýšena maximálně o 10 %, v roce 2011 o dalších 8 % a v roce 2012 dále o 8 %. Zároveň výše nájemného nesmí překročit dosavadní meze, čili k dosavadnímu stropu se kumulativně přidává druhá podmínka s tím, že nová výše nájemného musí zůstat pod oběma stropy.

15. Opatření k podpoře automobilového průmyslu a ekologizaci vozového parku v ČR

Navrhuje se zavedení státní finanční podpory při nákupu nového osobního automobilu fyzickou osobou v pořizovací ceně do 1,5 mil. Kč s emisí CO₂ nižšími než 160 gramů na kilometr, a to za podmínky vyřazení automobilu (autovraku) staršího 10 let, vlastněného alespoň 2 roky. Finanční podpora by při splnění těchto podmínek činila 25 000 Kč a podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o daních z příjmů bude osvobozena od daně z příjmů fyzických osob (jde kategorii příjmů vymezenou platným zákonem jako „příspěvky z veřejných rozpočtů a státní dávky (příspěvky) upravené zvláštními předpisy“). Podpora bude poskytována pouze v

letech 2009 a 2010. Půjde tedy o dočasné opatření, směřující k oživení trhu s automobily a ekologizaci dopravy.

Za obdobných podmínek, tedy při vyřazení autovraku se navrhuje poskytovat podporu také při nákupu nového elektromobilu nebo při přeměně silničního motorového vozidla na elektromobil. Výše příspěvku v těchto případech se navrhuje ve výši 50 000 Kč s ohledem na vyšší pořizovací cenu elektromobilů, resp. na náklady spojené s přeměnou silničního motorového vozidla, poháněného spalovacím motorem, na elektromobil.

Zhodnocení dopadů návrhu zákona na veřejné rozpočty

Navrhovaná opatření jsou koncipována tak, aby při maximálním účinku na posílení sociální ochrany a podporu hospodářského růstu co nejméně zatížila veřejné rozpočty.

Výdajově náročnější opatření jsou proto koncipována převážně jako časově omezená, nepřesahující dobu nejbližších dvou a půl roku, tj. období počínající druhým pololetím letošního roku a zahrnující ještě pouze dva následující rozpočtové roky, tj. 2010 a 2011. Rozpočtové dopady dočasně navrhovaných opatření budou znamenat v letech 2009 až 2011 snížení příjmů státního rozpočtu v této předpokládané výši:

- zvýšení slevy na dani u daně z příjmů fyzických osob – cca 12 mld. Kč ročně;
- zrychlení odpisů hmotného majetku u daně z příjmů právnických osob – cca 10 mld. Kč ročně;
- pokles snížené sazby daně z přidané hodnoty 9 % na 6 % - cca 15 mld. Kč ročně;
- zvýšení podpory v nezaměstnanosti – cca 2 mld. Kč ročně;
- příspěvek při nákupu nového osobního automobilu nebo elektromobilu a vyřazení autovraku – při využití 200 tisíce zájemci cca 5 mld. Kč ročně.

Dopad na veřejné rozpočty (tj. včetně rozpočtů krajů a obcí) na základě výše uvedených opatření tak nepřevýší v souhrnu částku 44 miliard Kč ročně v letech 2009 až 2011.

Zvláštním jednorázovým výdajem státu bude vyplacení „13. důchodu“ v roce 2009, které bude vyžadovat cca 6,5 mld. Kč, avšak pouze v roce 2009, a to mimo státní rozpočet, neboť tento výdaj bude financován z dividend plynoucích z majetkových účastí státu v obchodních společnostech. Prostředky na výplatu jednorázových starobních a invalidních důchodů budou k dispozici z dividendy Českých energetických závodů, a. s., kterou stát jako akcionář získá za rok 2008.

Pokud jde o opatření navrhovaná jako trvalá, dojde na jejich základě počínaje rokem 2009 ke snížení příjmů státního rozpočtu v této předpokládané výši:

- zvýšení přídatku na dítě – cca 3 mld. Kč ročně;
- zvýšení příspěvku na bydlení – cca 0,5 mld. Kč ročně;
- zvýšení ochrany zaměstnanců v insolvenci 0,8 mld. Kč ročně;
- snížení odvodu zaměstnavatelů na nemocenské pojištění o 0,5 % - cca 3 mld. Kč ročně.

Na druhé straně však navržená opatření budou znamenat i zvýšení příjmů státního rozpočtu, resp. veřejných rozpočtů vůbec, a to v důsledku:

- zavedení progresivního zdanění u daně z příjmů fyzických osob prostřednictvím sazby 30% u daňového základu nad 1,2 mil. Kč ročně - trvale o 1,5 mld. Kč ročně;
- navrácení sazby daně z příjmů právnických osob na 21 % - trvale o 5 mld. Kč ročně.

Trvalá opatření jsou tedy navržena v zásadě s neutrálním dopadem na veřejné rozpočty.

Soulad navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem, s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s právem Evropských společenství

Předkládaný návrh zákona je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V oblasti daňových změn respektuje ústavní normu, podle níž daně lze ukládat jen na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). Již Ústavní soud ČSFR, k jehož judikatuře se hlásí i Ústavní soud ČR, stanovil hlediska daňové rovnosti, resp. daňové proporcionality (sp. zn. Pl. ÚS 22/92, č. 11 Sb. u. a n. ÚS ČSFR, str. 37). Uvedl, že „*ani svrchovanost státu nezakládá pro stát možnost ukládání libovolných daní, třeba by se tak stalo na základě zákona ... V oblasti daňové je třeba požadovat, aby zákonodárny orgán podložil svoje rozhodnutí objektivními a racionálními kritérii. V zásadě nelze vyloučit, aby zákonodárce stanovil diferencované daně podle zásady, že výkonnější subjekt bude odvádět vyšší daně. Není však možno postupovat opačně a více zatížit hospodářsky a sociálně slabší subjekty. Je věcí státu, aby v zájmu zajištění svých funkcí rozhodl, že určité skupině poskytne méně výhod než jiné. Ani zde však nesmí postupovat libovolně.*“. Ve srovnání se současnou mírou zdanění fyzických osob prostřednictvím daně z příjmů i se zdaněním těchto osob systémem progresivní sazby této daně, platným do roku 2007, nutno konstatovat, že navržená opatření jsou v demokratické společnosti rozumná a přiměřená, nevykazující libovůli a nevyvolávající pro dotčené skupiny osob „škrťící (rdousící) působení“ (srov. náleží Ústavního soudu vyhl. pod č. 88/2008 Sb.). Obdobně to platí pro zvýšení sazby daně z příjmů u právnických osob.

V oblasti sociálního zabezpečení, konkrétně v případě změn v nemocenském pojištění, směřuje návrh k naplnění ústavního práva občanů na přiměřené hmotné zabezpečení při nezpůsobilosti k práci (čl. 30 odst. 1 Listiny), přičemž tohoto práva je možno se domáhat v mezích zákona, který toto právo provádí (čl. 41 odst. 1 Listiny). V oblasti dávek státní sociální podpory (přídatku na dítě) návrh usiluje o plnější uplatnění práva rodičů, kteří pečují o děti, na pomoc státu (čl. 32 odst. 5 Listiny). V případě obou těchto ústavních práv je Listinou svěřeno stanovení podrobností zákonu (čl. 30 odst. 3, čl. 32 odst. 6 Listiny).

Rovněž prodloužení podpůrné doby a zvýšení podpory v nezaměstnanosti směřuje k naplnění ústavně chráněných základních práv, především práva získávat prostředky pro své životní potřeby prací a práva na přiměřené hmotné zajištění od státu těm, kteří předchozí právo nemohou bez své viny vykonávat, a to za podmínek a v mezích stanovených zákonem (čl. 26 odst. 3, čl. 41 odst. 1 Listiny).

Garance výplaty splatných mzdových nároků zaměstnanců zaměstnavatele, který je v platební neschopnosti, naplňují ústavní právo zaměstnanců na spravedlivou odměnu za práci. Také u tohoto práva má jeho meze a podrobnosti stanovit zákon (čl. 28, čl. 41 odst. 1 Listiny).

Návrh zákona je v souladu i se závazky České republiky vyplývajícími z mezinárodních smluv, jimiž je Česká republika vázána. Jde zejména o Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech (vyhl. č. 120/1976 Sb.), jehož signatářské státy uznávají právo každého na sociální zabezpečení, zahrnující v to právo na sociální pojištění (čl. 9). Státy, smluvní strany Paktu, v něm dále uznávají právo každého jednotlivce na přiměřenou životní úroveň pro něj a jeho rodinu (zahrnující v to dostatečnou výživu, šatstvo a byt) a na neustálé zlepšování životních podmínek. Smluvní státy jsou podle Paktu povinny podniknout odpovídající kroky, aby zajistily uskutečnění tohoto práva (čl. 11 odst. 1). Návrhy na změny výše příspěvku na bydlení a postupu deregulace nájemného jsou motivovány snahou lépe zajistit právo na bydlení podle citovaného ustanovení. Zpomalení tempa deregulace nájemného není v rozporu s právem vlastnit majetek podle čl. 11 Listiny, protože ke sblížení regulovaného nájemného a tržního nájemného bude i podle předloženého návrhu docházet.

Dále jde o závazky vyplývající pro Českou republiku z Evropské sociální charty (vyhl. pod č. 14/2000 Sb. m. s.), především o závazek státu usilovat o postupné zvýšení úrovně

systému sociálního zabezpečení (čl. 12 odst. 3) a podporovat ekonomickou, právní a sociální ochranu rodinného života takovými prostředky, jako jsou rodinné dávky, daňová opatření, poskytování bydlení pro rodiny a jiné vhodné prostředky (čl. 16). Česká republika se rovněž zavázala, že jako cíl své politiky bude sledovat účinné naplňování práva všech pracovníků na spravedlivou odměnu, která jim a jejich rodinám zajistí slušnou životní úroveň (část I Charty).

V případě obou uvedených mezinárodních smluv jde o smlouvy o lidských právech a základních svobodách, které jsou podle názoru Ústavního soudu součástí ústavního pořádku.

Předkládaný návrh neodporuje právu Evropských společenství / Evropské unie. Problematika daňová a sociálního zabezpečení je z hlediska navrhovaných změn v kompetenci členských států. Návrh nediskriminuje občany jiných členských států EU. Úprava pravidel pro držitele tzv. zelených karet se netýká občanů členských států EU, protože na ně se v pracovním právu hledí jako na občany ČR. Změny daní nepřekračují povolené limity stanovené právem EU.

Dopady na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, dopady na životní prostředí a dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Návrh je motivován zejména ochranou sociálních práv občanů a podstatně zlepšit sociální postavení zvláště sociálních skupin nejvíce ohrožených hospodářskou krizí, jako jsou důchodci, nezaměstnaní a rodiny s dětmi. Dopady na podnikatelské prostředí budou mít především změny daní a zavedení povinnosti zaměstnavatele vyplácet nemocnému zaměstnanci náhradu mzdy i v prvních třech dnech nemoci. Toto opatření ale bude kompenzováno snížením odvodů zaměstnavatele na nemocenské pojištění. Zvýšení daně z příjmů právnických osob a vyšší zdanění vysokopříjmových fyzických osob je s výjimkou osob s enormními příjmy kompenzováno snížením daně z přidané hodnoty.

Přímý vztah k životnímu prostředí mají jen opatření k podpoře automobilového průmyslu a obnovy vozového parku v ČR. Tato opatření jsou zaměřena na podporu ekologicky orientovaného hospodářského růstu. Státní finanční podpora nákupu nových osobních automobilů má být totiž vázána jednak na dodržení stanoveného emisního limitu, jednak na současné vyřazení automobilu (autovraku) staršího deseti let. Na ekologizaci dopravy je zaměřena i podpora při nákupu nových elektromobilů nebo přestavbě silničního motorového vozidla se spalovacím motorem na elektromobil.

Návrh je ve vztahu k rovnosti mužů a žen v zásadě neutrální; zvýšení přídatku na dítě zlepšit zejména situaci osamělých žen s dětmi a rovněž vyplacení mimořádného důchodu se z demografických důvodů bude týkat většího počtu žen než mužů – ani u těchto opatření však není pohlaví kritériem pro poskytnutí či neposkytnutí uvedených dávek.

Návrh na schválení zákona Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení

S ohledem na naléhavou potřebu vyvolanou zavedením navrhovaných opatření do praxe v čase co nejdříve (některých již s účinností k 1. 7. 2009), předkladatelé **navrhují, aby Poslanecká sněmovna** podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, v platném znění, **vyřadila s návrhem zákona souhlas již v prvním čtení.**

II. Zvláštní část:

K části první (Změna zákona o daních z příjmů)

K čl. I

K bodu 1

U daně z příjmů fyzických osob se obnovuje princip vzestupné (progresivní) sazby daně podle výše základu daně zavedením dalšího daňového pásma pro příjmy přesahující 1,2 mil. Kč ročně. Příjmy nad tuto hranici budou zdaňovány 30% sazbou ze základu daně, přičemž zdanění touto sazbou bude klouzávě progresivní, kdy se vyšší sazba daně bude vztahovat v daném příjmovém pásmu jen na část daňového základu přesahující stanovenou hranici.

K bodu 2

Navrhuje se od 1. 1. 2010 zvýšit sazbu daně z příjmů právnických osob ze současných 20%, resp. ze sazby 19% stanovené od 1. 1. 2010, na 21%, tedy na sazbu platnou v roce 2008.

K bodu 3

V souvislosti se zavedením další sazby daně z příjmů fyzických osob pro příjmy, resp. daňový základ nad 1,2 mil. Kč (viz bod 1.), se obdobným způsobem upravuje výše měsíčních záloh na tuto daň.

K čl. II

K bodu 1

Přechodné ustanovení výslovně uvádí, že navržené změny zákona o daních z příjmů, budou uplatňovány teprve od zdaňovacího období roku 2010. Pro všechna předchozí zdaňovací období, včetně roku 2009, platí dosavadní právní úprava.

K bodu 2

Na přechodnou dobu od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2011 se zvyšuje sleva na dani z příjmu fyzických osob pro každého poplatníka o 3 600 Kč, tj. ze současné částky 24 840 Kč na 28 440 Kč ročně. Jde o dočasné opatření pro daňová období 2010 a 2011. Od 1. ledna 2012 se obnoví nynější úroveň ročního snížení daně, tj. o částku 24 840 Kč, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K bodu 3

Na přechodnou dobu od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2010 se navrhuje, aby pro účely odpisů hmotného majetku podle zákona o daních z příjmů byla zvýšena vstupní cena, od níž je vymezen hmotný majetek, a to na částku 80 000 Kč. Pořizovací (vstupní) cena věcí pořízených na dosažení, zajištění a udržení příjmů bude moci být v nejbližších dvou zdaňovacích obdobích, tj. v letech 2009 a 2010, zahrnuta do výdajů (nákladů) celá bez odpisů.

Od 1. ledna 2011 se opět obnoví nynější výše vstupní ceny hmotného majetku, tj. částka 40 000 Kč, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K bodu 4

Na přechodnou dobu od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2010 se navrhuje umožnit zrychlení odepisování hmotného majetku v prvních dvou odpisových skupinách, a to tak, aby v 1. odpisové skupině byla zkrácena doba odepisování ze 3 let na 1 rok a v 2. odpisové skupině z 5 let na 2 roky. Hmotný majetek z 2. odpisové skupiny bude moci být v každém ze zdaňovacích období 2009 a 2010 odepsán při rovnoměrném odepisování maximální roční odpisovou sazbou ve výši 50 %. Od 1. ledna 2011 se opět obnoví nynější doba odepisování, tj. 3 roky v 1. skupině a 5 let ve 2. skupině, stejně tak jako maximální roční odpisová sazba u

2. skupiny podle § 31 zákona o daních z příjmů, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K části druhé (Změna zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů)

V souvislosti se změnou sazby daně z příjmů právnických osob (viz část první čl. I bod 2) se vypouští ustanovení čl. I bodu 66 zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů, na jehož základě má dojít od 1. ledna 2010 ke snížení sazby této daně na 19 %. Současně se vypouští odkaz na toto ustanovení v čl. LXXXI uvedeného zákona upravujícím účinnost.

K části třetí (Změna zákona o dani z přidané hodnoty)

Na přechodnou dobu od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2011 se navrhuje snížit sníženou sazbu daně z přidané hodnoty ze současných 9 % na 6%. Od 1. ledna 2012 se obnoví nynější úroveň snížené sazby, tj. 9 %, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K části čtvrté (Změna zákona o zaměstnanosti)

K čl. V

K bodu 1

Zvýšenou péči v podobě individuálního akčního plánu budou moci využít i uchazeči o zaměstnání ve věku od 20 do 25 let.

K bodu 2

Zvýšenou péči v podobě individuálního akčního plánu budou moci využít i uchazeči o zaměstnání, kteří byli postiženi hromadným propouštěním či restrukturalizací zaměstnavatele v důsledku ztížených hospodářských podmínek.

K bodu 3

Volným pracovním místem obsaditelným držitelem zelené karty se rozumí pracovní místo, které, vedle dalších podmínek, nebylo obsazeno do 30 dnů od jeho oznámení úřadu práce. Navrhuje se prodloužení časového testu volného pracovního místa ze 30 na 60 dnů tak, aby se zvýšila šance úřadu práce umístit na volné pracovní místo tuzemské nezaměstnané.

K bodu 4

Navrhuje se do vymezení volného pracovního místa pro držitele zelené karty doplnit další podmínku, která preferuje kvalifikované pracovníky před nekvalifikovanými.

K bodu 5

Navrhuje se zpřesnění dosavadní právní úpravy.

K bodu 6

Nabídku pracovních míst pro držitele zelené karty bude možné omezit nejen s ohledem na situaci na trhu práce v celostátním měřítku, nýbrž též z důvodu nepříznivé situace na místním trhu práce. Rozhodovací pravomoc náleží Ministerstvu práce a sociálních věcí, které rozhodne na základě stanoviska místně příslušného úřadu práce.

K čl. VI

K bodu 1

Na přechodnou dobu od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 se navrhuje prodloužit podpůrčí dobu, tedy dobu, po kterou lze pobírat podporu v nezaměstnanosti, u uchazečů o zaměstnání do 50 let věku z 5 na 6 měsíců. Od 1. ledna 2012 se obnoví účinnost dosavadní právní úpravy podle zákona o zaměstnanosti, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodné ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K bodu 2

Na přechodnou dobu od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 se navrhuje prodloužit podpůrčí dobu, tedy dobu, po kterou lze pobírat podporu v nezaměstnanosti, u uchazečů o zaměstnání od 50 do 55 let věku z 8 na 9 měsíců. Od 1. ledna 2012 se obnoví účinnost dosavadní právní úpravy podle zákona o zaměstnanosti, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K bodu 3

Na přechodnou dobu od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 se navrhuje zvýšit procentní sazbu podpory v nezaměstnanosti v prvních šesti měsících podpůrčí doby na 80 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu (dosud 50, resp. 45 %) a ve zbývajícím čase na 50 % (dosud 45 %). Od 1. ledna 2012 se obnoví účinnost dosavadní právní úpravy podle zákona o zaměstnanosti, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodné ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K bodu 4

Na přechodnou dobu od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 se navrhuje zvýšit rovněž procentní sazbu podpory při rekvalifikaci pro uchazeče o zaměstnání, kteří v posledních třech letech odpracovali nejméně 24 měsíců a zahájí rekvalifikaci již během prvních šesti měsíců podpůrčí doby. Takoví uchazeči by pobírali podporu při rekvalifikaci od 1. července 2009 do konce roku 2011 místo dosavadních jednotných 60 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu prvních šest měsíců rekvalifikace 90 %, další tři měsíce rekvalifikace 65 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu. Od 1. ledna 2012 se obnoví účinnost dosavadní právní úpravy podle zákona o zaměstnanosti, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodné ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K části páté (Změna zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů)

K bodu 1

V případě platební neschopnosti zaměstnavatele se pro uspokojení mzdových nároků jeho zaměstnanců prodlužuje rozhodné období, za něž mohou být mzdové nároky uplatňovány po státu tak, že tato doba zahrnuje nejen období šesti měsíců před podáním insolvenčního návrhu, ale i měsíc, v němž byl takový podán a dva měsíce následující.

K bodu 2

Navrhuje se zvýšit částku náhrady mzdových nároků zaměstnanci. Podle platného znění zákona může zaměstnanec své splatné mzdové nároky uplatnit nejvýše v rozsahu odpovídajícím jeho mzdovým nárokům za 3 měsíce rozhodného období. Navrhuje se, aby splatné mzdové nároky mohly být nahrazeny až do jejich výše za dobu 5 měsíců.

K části šesté (Změna insolvenčního zákona)

Navrhuje se, aby insolvenční řízení nemělo vliv na právo použít peněžní prostředky z účtu dlužníka, který je zaměstnavatelem, ke splnění jeho závazků vyplývajících ze splatných mzdových nároků zaměstnanců tohoto dlužníka. Insolvenční správce nebude oprávněn peněžní prostředky na účtech insolvenčního dlužníka zadržovat, pokud zjistí, že jeho zaměstnanci mají vůči dlužníkovi splatné mzdové nároky.

Legislativně je toto nové ustanovení vkládáno do hlavy o zvláštních ustanoveních o vyloučení účinků zákona, která již upravuje některé případy ochrany třetích osob za účelem vyloučení nepříznivých účinků, které by pro ně mohly nastat v důsledku rozhodnutí o úpadku.

K části sedmé (Změna zákona o bankách)

V souladu s připravovanou směrnicí ES, kterou se mění směrnice č. 94/19/ES o systémech pojištění vkladů, podle níž má v členských státech činit do konce roku 2010 výše náhrad za pojištěné pohledávky z vkladů oprávněné osoby u banky nejméně 100 000 EUR, se zvyšuje dosavadní částka náhrady (50 000 EUR) na částku 100 000 EUR.

K části osmé (Změna zákoníku práce)

Navrhuje se ze zákoníku práce odstranit karenční dobu tří dnů, v níž se zaměstnanci v dočasné pracovní neschopnosti neposkytuje náhrada mzdy nebo platu.

K bodu 1

Ruší se výjimka pro první tři dny, v nichž se neposkytuje náhrada mzdy nebo platu.

K bodu 2

Obdobně jako u karantény se náhrada mzdy nebo platu stanovuje ve výši 25 % průměrného výdělku.

K bodu 3

Zohledňuje se zrušení tří denní karenční doby. Možnost upravit v kolektivní smlouvě výhodnější podmínky pro zaměstnance však zůstává zachována, i pokud jde o první tři dny pracovní neschopnosti.

K bodu 4

Zohledňuje se zrušení tří denní karenční doby.

K části deváté až patnácté

V návaznosti na zrušení tří denní karenční doby pro zaměstnance se s ohledem na ústavní princip rovnosti a zákazu diskriminace tatáž změna provádí do zákona o vojácích z povolání, zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zákona o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, zákona o obcích, zákona o krajích, zákona o hlavním městě Praze a služebního zákona. Ve všech těchto případech bude v prvních třech dnech nemoci náležet náhrada v obdobné výši jako u karantény, tedy ve výši 25 % platu či odměny.

K části šestnácté (Změna zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

K čl. XVIII

K bodu 1

S ohledem na novou povinnost zaměstnavatele poskytovat zaměstnancům náhradu mzdy či platu i v prvních třech dnech dočasné pracovní neschopnosti, zavádí se jako kompenzační opatření počínaje rokem 2010 snížení odvodu zaměstnavatele na nemocenské pojištění podle § 7 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a to o 0,5 %. S ohledem na dosavadní úpravu je toto opatření stanoveno jen pro rok 2010, přičemž se předpokládá, že v dalších letech využije vláda své pravomoci stanovit výši odvodů nařízením tak, aby byl systém nemocenského pojištění ve spravedlivé rovnováze.

K bodu 2

Ze stejných důvodů, ve stejné výši a na stejnou dobu jako v bodě 1 se snižuje odvod na nemocenské pojištění také u zaměstnavatelů s průměrným měsíčním počtem zaměstnanců nižším než 51 zaměstnanců, pokud si tuto sazbu sami stanoví podle § 7 odstavce 3 zákona.

K části sedmnácté (Změna zákona o důchodovém pojištění)

K čl. XIX

Formou doplnění přechodných ustanovení zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, se navrhuje poskytnout poživatelům některých druhů důchodů z důchodového pojištění v měsíci listopadu 2009 jednorázový příspěvek. Idea zákonné úpravy vychází z čl. XXIX zákona č. 237/2004 Sb., kterým se v souvislosti s přijetím zákona o dani z přidané hodnoty mění některé zákony a přijímají některá další opatření a mění zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění zákona č. 479/2003 Sb., a zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

K § 104a

Navrhuje se poskytnout poživatelům starobních a invalidních důchodů z důchodového pojištění v měsíci listopadu 2009 jednorázový příspěvek.

K § 104b

Navrhuje se poskytnout jednorázový příspěvek poživatelům starobních a invalidních důchodů. Podle navrhované úpravy příspěvek náleží i důchodci, kterému vznikne nárok na výplatu části důchodu za část měsíce listopadu 2009. Zároveň se však zabraňuje dvojímu poskytnutí příspěvku v případě tzv. souběhu důchodů z důchodového pojištění.

K § 104c

Výše příspěvku je odlišena podle druhu důchodu, přičemž poživatelé částečného invalidního důchodu mají nárok na příspěvek v poloviční výši. Pojmy plného a částečného invalidního důchodu používá zákon o důchodovém pojištění do konce roku 2009, což odpovídá časové působnosti této části návrhu zákona.

K § 104d

Vzhledem k tomu, že v daném případě nejde o valorizaci důchodů provedenou na základě zákonného zmocnění, je třeba zákonem stanovit, že příspěvek důchodci se vyplácí

bez žádosti v termínu splátky důchodu v listopadu 2009, popřípadě v nejbližším následujícím termínu výplaty důchodu, pokud důchod nebude v listopadu 2009 vyplacen. Zároveň z důvodu odstranění tvrdosti zákona se stanoví, že v případech, kdy nárok na výplatu důchodu zanikl přede dnem, v němž se důchod vyplácel, vyplatí se příspěvek důchodci na základě písemné žádosti.

K § 104e

Příspěvek důchodci vyplatí orgán sociálního zabezpečení příslušný k výplatě jeho důchodu.

K § 104f

Důchodci, kterému se vyplácí důchod bezhotovostně, bude jednorázový příspěvek vyplacen spolu se splátkou důchodu za měsíc listopad 2009 též bezhotovostně. Ostatním důchodcům bude příspěvek vyplacen v hotovosti. Stejně tak bude postupováno u důchodců, kterým bude příspěvek poskytován na základě písemné žádosti.

K § 104g

Jednorázový příspěvek důchodci se poskytuje bez žádosti a tudíž se o něm zásadně nevydává rozhodnutí. Ve výjimečných případech na základě písemné žádosti poživitele důchodu vydá orgán sociálního zabezpečení písemné rozhodnutí, které se řídí správním řádem.

K § 104h

Navrhuje se stanovit zákonem nejzazší termín pro výplatu jednorázového příspěvku důchodci.

K § 104i

Navrhuje se stanovit s ohledem na kompenzační charakter příspěvku, že pro účely jiných právních předpisů se k příspěvku důchodci nepřihlíží.

K § 104j

Vzhledem ke kompenzačnímu charakteru příspěvku nebude možné důchodci tento příjem postihnout výkonem rozhodnutí.

K § 104k

Náklady na výplatu příspěvku důchodci se hradí ze zisku z účasti státu v obchodních společnostech podle zvláštního právního předpisu. Tímto právním předpisem je zákon č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku, který se současně navrhuje doplnit tak, aby na jeho základě mohly být hrazeny ze zisku z majetkových účastí státu v obchodních společnostech i výplaty jednorázového příspěvku poživatelům starobních a invalidních důchodů v roce 2009 (viz část sedmnáctou návrhu zákona). Náklady na výplatu příspěvku mohou být státem kryty zejména z vyplacených dividend z jeho akcií v Českých energetických závodech, a. s.

K části osmnácté (Změna zákona o zrušení Fondu národního majetku)

K čl. XX

Ustanovení zákona o zrušení Fondu zrušení národního majetku, které vymezuje právní tituly (účely), na něž může být vynakládán majetek určený k privatizaci, výnosy z prodeje

tohoto majetku a zisk z účasti státu v obchodních společnostech, se doplňuje tak, aby z těchto zdrojů mohla být financována i výplata mimořádného, jednorázového důchodu podle pravidel stanovených v části šestnácté.

K části devatenácté (Změna zákona o státní sociální podpoře)

K čl. XXI

K bodu 1:

Přídavek na dítě bude nově poskytován dětem, u nichž rozhodný příjem v rodině nepřevyšuje trojnásobek životního minima rodiny.

K bodům 2 až 4:

Výše přídatku na děti se ve všech věkových kategoriích zvyšuje o 100 Kč měsíčně.

K čl. XXII

K bodu 1:

Výslovně se stanovuje, že přídavek na dítě se do června 2009 včetně vyplácí v dosavadní výši a od července 2009 v navrhované výši.

K bodu 2:

Jako dočasné opatření od 1. července 2009 do 31. prosince 2011 se příspěvek na bydlení zvyšuje o 300 Kč. Od 1. ledna 2012 se obnoví účinnost dosavadní právní úpravy podle zákona o státní sociální podpoře, aniž by bylo nutno novelizovat zákon. Proto bylo použito přechodného ustanovení, které nezasahuje přímo do textu zákona.

K části dvacáté (Změna zákona o jednostranném zvyšování nájemného z bytu)

K Čl. XXIII

K bodu 1

V současné právní úpravě provedené zákonem je v § 2 písm. c) jednoznačně stanoveno, že cílové hodnoty měsíčního nájemného za 1m² podlahové plochy bytu může být dosaženo, při jednostranném zvyšování nájemného, nejdříve k 1. lednu 2010. Navrhovaná úprava posunuje tuto možnost do konce roku 2012.

K bodu 2

Prodlužuje se období, kdy lze uplatnit jednostranné zvýšení nájemného pronajímatelem, o dva roky, tj. do konce roku 2012.

K bodu 3

S cílem snížit sociální dopady deregulace nájemného na nájemníky se navrhuje zpomalit tempo deregulace nájemného tak, že maximální výše měsíčního nájemného pro rok 2009, stanovená podle dosavadního systému, může být v roce 2010 zvýšena maximálně o 10 %, v roce 2011 o dalších 8 % a v roce 2012 dále o 8 %. Zároveň výše nájemného nesmí překročit dosavadní meze, čili k dosavadnímu stropu se kumulativně přidává druhá podmínka s tím, že nová výše nájemného musí zůstat pod oběma stropy.

K bodu 4

V letech 2010, 2011 a 2012 se umožňuje jednostranně zvýšit nájemné z bytu takto: Podle dosavadních předpisů se stanoví maximální hodnota měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu pro rok 2009 (tedy aktuální nájemné plus maximální přírůstek měsíčního nájemného v roce 2009). V roce 2010 se toto číslo zvýší o 10 %, v roce 2011 o dalších 8 % (1,1 krát 1,08 = 1,188) a v roce 2012 o dalších 8 % (1,188 krát 1,08 = 1,28304). Takto stanovené nájemné ale nesmí překročit nájemné podle dosavadních předpisů, proto jsou v § 3 odst. 3 zachovány obě podmínky jako kumulativní.

K bodu 5

Účinnost zákona o jednostranném zvyšování nájemného z bytu bude ukončena až k 31. prosinci 2012.

K části dvacáté první (Změna zákona o odpadech a o změně některých dalších zákonů)

K čl. XXIV

K bodu 1

Vymezuje se pojem elektromobil pro účely zákona o odpadech.

K bodu 2

Do uprázdněného § 37d se vkládá nové ustanovení obsahující právní úpravu státního příspěvku při vyrazení autovraku (tzv. šrotovného).

Právo na tento příspěvek budou mít pouze fyzické osoby, nikoli tedy i osoby právnické, a to při současném (kumulativním) splnění těchto podmínek:

1. žadatel požádá o zaregistrování nového osobního automobilu, jehož pořizovací cena nepřesáhla 1 500 000 Kč, přičemž musí jít o automobil, který má v technickém osvědčení nebo technickém průkazu zapsán údaj o průměrné emisní úrovni CO₂ na jeden kilometr nepřesahující hodnotu 160 gramů;

2. žadatel v posledních šesti měsících před registrací uvedeného nového osobního automobilu nebo nejpozději dva měsíce po této registraci předal provozovateli zařízení ke sběru autovraků autovrak starší deseti let, jehož byl vlastníkem alespoň dva roky;

3. žadatel uplatní své právo ve lhůtě stanovené zákonem u Státního fondu životního prostředí – lhůta je vymezena dobou 3 měsíců po registraci nového automobilu a je stanovena jako prekluzivní, tzn. neuplatní-li žadatel v této lhůtě právo na příspěvek u SFŽP, zanikne mu;

4. k žádosti je žadatel povinen připojit stanovené přílohy, jimiž se prokazuje splnění předpokladů pro výplatu příspěvku. Těmito přílohami jsou:

a) ověřená kopie kupní smlouvy nebo smlouvy o koupi najaté věci, popř. ověřená kopie dokladu o uzavření takové smlouvy,

b) kopii osvědčení o registraci nového osobního automobilu nebo elektromobilu,

c) potvrzení o převzetí autovraku, který je registrován na žadatele, do zařízení ke sběru autovraků,

d) další náležitosti stanovené prováděcím vyhláškou ministerstva životního prostředí.

Výše příspěvku bude činit 25 000 Kč.

Za obdobných podmínek bude poskytován příspěvek také při nákupu nového elektromobilu nebo při přeměně silničního motorového vozidla na elektromobil. Výše příspěvku v těchto případech bude činit 50 000 Kč.

Na řízení o výplatě příspěvku se podle § 82 odst. 1 zákona o odpadech bude vztahovat správní řád (zákon č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

K bodu 3

Do § 37a zákona o odpadech, který upravuje poplatky na podporu sběru, zpracování, využití a odstranění vybraných autovraků se doplňuje, že tyto poplatky slouží i k podpoře nákupu nových osobních automobilů a elektromobilů.

K části dvacáté druhé (Změna zákona o Státním fondu životního prostředí ČR)

Novelizace zákona souvisí se změnou zákona o odpadech (část dvacátá), konkrétně se zavedením státního příspěvku při vyřazení autovraku.

K čl. XXV

K bodu 1

Navrhuje se doplnit ustanovení obsahující výčet právních titulů, na jejichž základě lze vynakládat prostředky Státního fondu životního prostředí České republiky, a to o nový titul - výplatu státních příspěvků podle zákona o odpadech. Tím se umožní používat prostředky SFŽP na výplatu nově zaváděného státního příspěvku při vyřazení autovraku.

K bodu 2

Aktualizuje se poznámka pod čarou č. 4, která dosud stále odkazuje na již neplatný zákon č. 238/1991 Sb., o odpadech.

K bodu 3

Ustanovení § 4 odst. 1 zákona, podle nějž na poskytnutí prostředků ze SFŽP není právní nárok, se doplňuje o výjimku ve prospěch státního příspěvku při vyřazení autovraku. Na poskytnutí tohoto příspěvku bude právní nárok při splnění podmínek stanovených zákonem o odpadech a prováděcí vyhláškou ministerstva životního prostředí.

K bodu 4

Ustanovení § 4 odst. 2 zákona, podle nějž prostředky ze SFŽP se poskytují žadatelům za podmínek stanovených statutem SFŽP a směrnicí (myšlena je patrně směrnice ministerstva životního prostředí), neodpovídá již platné ústavní úpravě, která interní normotvorbě exekutivy nepřiznává účinky právního předpisu (platný zákon o SFŽP byl přijat v roce 1991, tedy ještě před přijetím Ústavy ČR). Proto se ustanovení upravuje tak, že SFŽP poskytuje prostředky za podmínek stanovených zákonem, prováděcím právním předpisem a statutem.

K části dvacáté třetí (účinnost)

K čl. XXVI

K bodu 1

S ohledem na potřebu brzké aplikace zákona v praxi se navrhuje účinnost většiny jeho ustanovení již k 1. červenci 2009. S ohledem na legislativní lhůty je proto navrženo schválení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou již v prvním čtení (viz obecná část důvodové zprávy).

Pokud jde o části pátou, šestou a dvacátou, navrhuje se jejich účinnost již dnem vyhlášení zákona, a to z důvodu nezbytné potřeby možnosti aplikace těchto ustanovení v době

co možná nejkratší. Jde o části novelizující zákon o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, insolvenční zákon a zákon o jednostranném zvyšování nájemného z bytu. V případě prvních dvou uvedených zákonů jde o zvýšení náhrad splatných mzdových nároků zaměstnanců, resp. zajištění výplat těchto nároků, v případě posléze uvedeného zákona jde o včasné určení pravidel deregulace nájemného pro rok 2010 a roky následující tak, aby mohlo být včas vyhlášeno ve Sbírce zákonů sdělení ministerstva pro místní rozvoj podle § 4 toho zákona.

Účinnost částí první až třetí a části sedmé se navrhuje až k 1. lednu 2010, neboť jde o části upravující změny v systému daní (části první až třetí) a změny ve výši náhrad za pojištěné vklady u bank (část sedmá – změna zákona o bankách).

K bodu 2

Bod 2 stanoví dočasnou platnost ustanovení § 37d zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, které upravuje státní příspěvek při vyřazení autovraku (viz čl. XXIV bod 2 návrhu zákona). Toto ustanovení pozbude platnosti dnem 1. ledna 2011 a k témuž datu pozbude platnosti i vyhláška ministerstva životního prostředí vydaná na základě §37d odst. 6 zákona o odpadech a o změně některých dalších zákonů k jeho provedení.

V Praze dne 17. února 2009

Jiří Paroubek, v. r.	Karel Šplíchal, v. r.	Antonín Sed'a, v. r.
Bohuslav Sobotka, v. r.	Irena Kočí, v. r.	František Novosad, v. r.
Zdeněk Škromach, v. r.	Jeroným Tejc, v. r.	Kosta Dimitrov, v. r.
Milan Urban, v. r.	Miloslav Soušek, v. r.	Zdenka Dopitová, v. r.
Josef Smýkal, v. r.	Ladislav Vomáčko, v. r.	Jiří Krátký, v. r.
Cyril Zapletal, v. r.	Petr Zgarba, v. r.	Petr Červenka, v. r.
Petr Rafaj, v. r.	Karel Kratochvíle, v. r.	Jindřich Valouch, v. r.
Jaroslav Krákora, v. r.	Jan Babor, v. r.	Vlasta Bohdalová, v. r.
Hana Orgoníková, v. r.	Zuzana Brzobohatá, v. r.	Marcela Mertinová, v. r.
David Rath, v. r.	Karel Černý, v. r.	Josef Čerňanský, v. r.
Hana Šedivá, v. r.	Vlastimil Aubrecht, v. r.	Richard Dolejš, v. r.
Alfréd Michalík, v. r.	Miroslav Svoboda, v. r.	Ladislava Zelenková, v. r.
Petr Sunkovský, v. r.	Vítězslav Jandák, v. r.	Pavel Ploc, v. r.
Lenka Mazuchová, v. r.	Jan Látka, v. r.	Jaromír Chalupa, v. r.
Pavel Vanoušek, v. r.	Václav Votava, v. r.	Václav Klučka, v. r.
Jiří Petřů, v. r.	Václav Šlajs, v. r.	Rudolf Kufa, v. r.
Vladimíra Lesenská, v. r.	Václav Grüner, v. r.	Pavol Kubuš, v. r.
Zdeněk Kotouš, v. r.	František Bublan, v. r.	Ladislav Šincl, v. r.
Stanislav Křeček, v. r.	Jan Hamáček, v. r.	Martin Tesařík, v. r.
Zdeněk Jičínský, v. r.	Gabriela Kalábková, v. r.	Ivan Ohlídál, v. r.